

Punkt 10: Status på arbejdet med lokalplejehjem i Lemvig Kommune

27.42.00Ø34-1-25

Resumé

Siden 1. januar 2025 har det været muligt for kommunerne at etablere lokalplejehjem. Der gives status på afdækning af denne mulighed.

Indstilling

Direktør for Social, Sundhed og Beskæftigelse indstiller

- At lokalplejehjem i Lemvig Kommune drøftes.

Sagen afgøres endeligt af

Social-, Sundheds- og Beskæftigelsesudvalget.

Sagen sendes til orientering i Ælde­rerådet.

Beslutning

Drøftet.

På baggrund af tilbagemeldingen fra initiativgruppen i Bækmarksbro arbejdes der ikke videre med et Lokalplejehjem.

Sagsfremstilling

Den 1. januar 2025 trådte lov om lokalplejehjem i kraft. Loven muliggør, at Kommunalbestyrelsen kan etablere (eller omlægge et kommunalt plejehjem til) et kommunalt aktieselskab, der driver lokalplejehjem, som skal levere hjælp og støtte m.v. efter Ældreloven eller lov om social service. På et lokalplejehjem kan man (modsat kommunale plejehjem) sælge tilkøbsydelse på markedsvilkår. Ejerskabet er kommunalt og ejer vælger bestyrelse (og kan også afsætte bestyrelsen).

Derudover er lokalplejehjemmet en selvstændig driftsenhed med frisættelse fra Kommunalbestyrelsens politikker og krav (i lighed med private friplejehjem).

Lokalplejehjemmet har en professionel bestyrelse med medlemmer fra lokalområde, det lokale erhvervsliv, kommunen og evt. en medarbejderrepræsentant. Plejehjemsledelsen ansættes af bestyrelsen og forestår den daglige ledelse af lokalplejehjemmet. Et lokalplejehjem har de samme økonomiske rammevilkår (samme afregningsmodel) som friplejehjem, hvilket svarer til de langsigtede gennemsnitlige omkostninger for et tilsvarende kommunalt plejehjem. Dog må lokalplejehjemmet (på markedsvilkår) købe kommunen til at varetage diverse administrative opgaver.

Tilskud til etablering af lokalplejehjem

Lemvig Kommune har fået tilskud fra Social- og Boligstyrelsen til etablering af lokalplejehjem. Det bevilligede beløb er 2,9 mio. kr.. Projektperioden løber fra 1. september 2025 til 31. december 2028. Midlerne kan bruges til at afhjælpe midlertidige administrative udgifter hos kommunen med henblik på at omlægge kommunale plejehjem eller etablere lokalplejehjem. Midlerne kan ikke bruges til drift af lokalplejehjem, fx. personale, inventar eller kompetenceudvikling.

Status på Lemvig Kommunes arbejde med lokalplejehjem

Ultimo august/primus september 2025 blev det annonceret, at der er mulighed for at etablere lokalplejehjem og at lokale initiativgrupper kunne henvende sig til kommunen med henblik på en videre drøftelse af muligheden for at omlægge til lokalplejehjem.

Annonceringen blev bragt via Lokalavisen Lemvig, Lemvig Kommunes hjemmeside samt direkte henvendelse via mail til Ælde­rerådet og relevante ledere på ældreområdet.

Der er modtaget henvendelse fra en initiativgruppe i Bækmarksbro og omegn. Der er afholdt 2 møder med initiativgruppen med henblik på at afdække om det er relevant at omlægge Bækmarksbro Plejehjem til et lokalplejehjem.

I forbindelse med denne afdækning, har administrationen deltaget i netværksmøder med de øvrige kommuner, som har fået tilskud fra Social- og Boligstyrelsen til etablering af lokalplejehjem. KL har indgået forskellige aftaler, så der i løbet af 2026 bliver udarbejdet skabeloner for forskellige aftaledokumenter samt et kursusforløb for kommende bestyrelsesmedlemmer. Køge Kommune er den kommune, der indtil videre er kommet længst i forhold til at afdække forudsætninger og opmærksomhedspunkter i forhold til at etablere lokalplejehjem. På det seneste møde med initiativgruppen delte Køge Kommunes nedsatte opgaveudvalg de anbefalinger, de har videregivet til Køge Kommunes byråd.

Køges anbefalinger og opmærksomhedspunkter vedr. lokalplejehjem:

Bestyrelse:

- Etableringsfasen vil tiltrække andre bestyrelsesprofiler end den løbende drifts- og udviklingsfase. Det skal der tages højde for i rekrutteringen. Kortlæg hvilke kompetencer der er brug for i etableringsfasen og igen på længere sigt.
- Der bør ydes honorering til bestyrelsesmedlemmer svarende til bestyrelsesposter med lign. opgaver og ansvar. Dermed kan man også have forventninger om forberedelse og aktiv deltagelse.
- Der skal sikres basisviden hos de enkelte bestyrelsesmedlemmer og de skal have mulighed for netværk og sparring.

Økonomi:

- Et plejehjem skal have mere end 50 pladser for at være økonomisk bæredygtig. Køge Kommune har lavet skyggebudget, som viser, at antallet af pladser er afgørende for økonomien. De oplyser, at afdækningen af økonomien er forbundet med en række usikkerheder og et råderum på 1-2 mio. kr. kan være sårbart i forhold til uforudsete udgifter. På den anden side er det uklart hvilke indtægter og ressourcer fra lokalområdet, lokalplejehjemmet vil kunne profitere af og derved øge det økonomiske råderum.
- Lokalplejehjemmet skal selvstændigt vælge leverandør og finansiere støttefunktioner (HR, Jura, IT support, administration mv.). Hvis der er tale om omlægning af et kommunalt plejehjem til lokalplejehjem, vil det medføre, at kommunen kan få en merudgift indtil der er sket en tilpasning af støttefunktioner.

Opmærksomhedspunkter:

- Der skal investeres tid, ressourcer og opmærksomhed i en eventuel etableringsfase. Dette for at sikre nødvendigt samarbejde og koordination med bestyrelse og lokalsamfund. Herunder udarbejdelse af kommunikationsplan målrettet de forskellige aktører så indhold, proces og involvering sikres.
- Der skal udarbejdes en Exit-strategi så forhold for beboere og medarbejdere er sikret i tilfælde af konkurs eller ønske om nedlæggelse.

Opgaveudvalget fra Køge peger på at lokalplejehjem kan være en god vej i forhold til at ældreplejen kan rumme nuværende og kommende ældre og pårørendes nye ønsker og behov. Men det kræver, at de rette forudsætninger er til stede - både økonomisk og fagligt.

Læs mere om Køge Kommunes arbejde med i vedlagte bilag.

Lokalplejehjem i Bækmarksbro?

Danske Diakonhjem har pr. 1. januar 2026 opsagt driften af Bækmarksbro Plejehjem. Dette skifte kombineret med den nye mulighed for at etablere lokalplejehjem har været motivationen for initiativgruppen. Tidligt i dialogen var der enighed om, at det ikke var realistisk at omlægge Bækmarksbro Plejehjem til et lokalplejehjem pr. 1. januar 2026. Det ville blive for presset i forhold til at kunne få en god og involverende proces. Dette også set i lyset af, at vi ville være nødt til at udvikle meget fra bunden, da KL ikke har aftaleskabeloner og bestyrelses uddannelse klar før 2026. Dermed ville det blive aktuelt at have en periode, hvor Bækmarksbro Plejehjem er drevet af Lemvig Kommune.

Både Køge - og Greve Kommune har beregnet forskellige skyggebudgetter. Greve har delt deres beregninger. Men inspiration herfra, er der opstillet et skyggebudget, som giver et bud på økonomien, hvis Bækmarksbro Plejehjem omlægges til et lokalplejehjem. Skyggebudgettet viser et negativt råderum på 1,9 mio. kr. Skyggebudgettet er vedlagt som bilag. Skyggebudgettet bekræfter Køges (og Greves) påstand om, at antallet af pladser er afgørende (Køge anbefaler minimum 50). Bækmarksbro Plejehjem har 16 plejeboligpladser (og 5 ældreboligpladser).

Som Køge også oplyser, så er økonomien forbundet med stor usikkerhed og muligheden for indtægter kan have positiv indflydelse.

Efter mødet med Køge Kommune er det initiativgruppens opfattelse, at det bliver vanskeligt, at opstille et økonomisk bæredygtigt scenarie for et lokalplejehjem i Bækmarksbro. Derudover har initiativgruppen også betænkeligheder ved, om det både på kort og lang sigt er muligt, at sammensætte en bestyrelse der besidder de relevante faglige kompetencer.

Initiativgruppen for et lokalplejehjem i Bækmarksbro har således en opfattelse af, at et lokalt initiativ ikke kan stå alene. De ser samme opmærksomhedspunkt, som opgaveudvalget i Køge også peger på, at der skal investeres tid, ressourcer og opmærksomhed hvis der skal etableres et lokalplejehjem. I den sammenhæng peger initiativgruppen også på, at det vil kræve et politisk ønske om at etablere et lokalplejehjem.

Lokalplejehjem i Lemvig Kommune?

Der er ikke enkeltstående plejehjem i Lemvig Kommune, som opfylder Køges anbefaling om minimum 50 pladser. I forhold til Greves skyggebudget, er der eksemplet fra Bækmarksbro Plejehjem ændret lidt i forudsætningerne, så det passer bedre til forholdene i Lemvig. Vi har lagt knap så store udgifter ind til assisterende leder og koordinering med civilsamfund. I Lemvig har vi generelt ikke en fuldtidsleder på plejehjem af den størrelse og derfor er udgiften til assisterende leder nedjusteret. Derudover har vi fjernet udgiften til koordination med civilsamfund, idet det antages, at den opgave vil tilfalde Direktøren for lokalplejehjemmet. På trods af korrektioner viser budgettet fortsat et underskud.

For at imødekomme økonomisk bæredygtighed - er der forskellige handlemuligheder:

- Flere lokalplejehjem kan gå sammen om ledelse, bestyrelse og støttefunktioner. Det vil fællesomkostningerne pr. plads og dermed forbedre økonomien. Det er også muligt at samarbejde på tværs af kommunegrænser - i så fald er der dog en særlig opmærksomhed i forhold til hvem der bliver ejerkommune. Eksempelvis er der kun én plads i bestyrelsen til ejerkommune.
- Indtægter og ressourcer fra lokalområdet kan påvirke lokalplejehjemmets økonomi positivt. Opgaveudvalget fra Køge har i deres materiale oplistet en række perspektiver fra lokalsamfund og erhvervsliv i forhold til lokalplejehjem (se evt. bilag).
- Afklaring omkring sygeplejeydelser. Loven om lokalplejehjem angiver, at sygeplejeydelser skal holdes ude af taksten. Det efterlader uklarhed i forhold hvordan disse skal leveres og afregnes. I praksis leveres sygeplejeydelser af plejehjemmets personale, hvilket bidrager til en opgavevolumen, som kan forbedre et lokalplejehjems økonomi. Et andet perspektiv af uklarheden omkring sygeplejeydelser er, hvordan kommunen rent praktisk kan levere sygeplejeydelser, hvis de ikke må leveres af lokalplejehjemmets personale.
- Lokalplejehjem som fritvalgs leverandør af hjemmeplejeydelser. Flere steder i kommunen ligger der ældreboliger i umiddelbar nærhed af et plejehjem. Eksempelvis har Bækmarksbro 5 ældreboliger under samme tag, hvor det er personalet på plejehjemmet, der leverer hjemmeplejeydelserne. Hvis lokalplejehjem kan levere disse hjemmeplejeydelser, vil det kunne påvirke lokalplejehjemmets opgavevolumen og dermed økonomien positivt.

På baggrund af ovenstående ønskes en drøftelse af lokalplejehjem i Lemvig Kommune

Økonomiske konsekvenser

Lemvig Kommune har modtaget tilsagn om 2,9 mio. kr. i den samlede projektperiode. En opgørelse af økonomien viser, at der er forbrugt 49.000 kr. i 2025, hvilket er 439.000 kr. mindre end der var afsat i budgettet til forbrug i 2025. I 2026 er der afsat 1.221.000 kr., i 2027 724.000 .kr. og i 2028 467.000 kr. Uforbrugte midler skal betales tilbage til Social- og Boligstyrelsen.

I forhold til det udarbejdede skyggebudget bemærkes, at der er store usikkerheder i forhold til særligt fællesomkostningerne. Det er eksempelvis stor usikkerhed i forhold til prisen på støttefunktioner samt indkøb af diverse når der ikke kan benyttes kommunale indkøbsaftaler. Derfor bør der være et positivt råderum. Skyggebudgettet tager ikke højde for eventuelle indtægter.

I den sammenhæng bemærkes, at der er taget udgangspunkt i 100 % belægning. I tilfælde af tomgang vil det ikke få betydning for tildelingen, da kommunen skal betale tomgangsleje. Men det kan få betydning for eventuelle indtægter.

Det bemærkes desuden, at der skal aflægges særskilt regnskab for eventuelle indtægter.

Økonomi og HR har ingen yderligere bemærkninger.

Lovgrundlag

Lov om lokalplejehjem.

Politikker og strategier

Politik for Børn, Voksne og Ældre.

Politik for Fritid, Frivillighed og Sundhed

Strategi for Ældre og Værdighed

Strategi for Frivillighed og Civilsamfund

Tidligere politisk behandling

Social- og Sundhedsudvalget den 17. juni 2025 vedr. Tilsagn fra og godkendelse af budget til Social- og Boligstyrelsen.

Kommunalbestyrelsen den 28. maj 2025 vedr. beslutning om at Lemvig Kommune skal åbne op for mulighed for etablering af lokalplejehjem.

Bilag

Skyggebudget lokalplejehjem Bækmarksbro

Sparring mellem Køge og Lemvig Kommuner om lokalplejehjem 8. oktober 2025